

Svet
Evropske unije

Bruselj, 6. junij 2023
(OR. en)

9367/23

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0161 (NLE)

ECOFIN 435
FIN 528
UEM 99

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva:	IZVEDBENI SKLEP SVETA o spremembi Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Estonijo
---------	--

IZVEDBENI SKLEP SVETA

z dne ...

**o spremembi Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021
o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Estonijo**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost¹ in zlasti člena 20(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

¹ UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Potem ko je Estonija 18. junija 2021 predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost, je Komisija Svetu zanj predlagala pozitivno oceno. Svet je 29. oktobra 2021 odobril pozitivno oceno z izvedbenim sklepom (v nadaljnjem besedilu: Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021)¹.
- (2) Na podlagi člena 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 bi bilo treba v skladu z metodologijo iz navedenega člena do 30. junija 2022 posodobiti najvišji finančni prispevek za nepovratno finančno podporo vsake države članice. Komisija je 30. junija 2022 Evropskemu parlamentu in Svetu predstavila rezultate navedene posodobitve.
- (3) Estonija je 9. marca 2023 Komisiji predložila spremenjeni nacionalni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU v skladu s členom 21c Uredbe (EU) 2021/241.
- (4) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost upošteva tudi posodobljeni najvišji finančni prispevek v skladu s členom 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 in vključuje utemeljeno zahtevo Komisiji za spremembo Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021 v skladu s členom 21(1) Uredbe (EU) 2021/241, saj načrta za okrevanje in odpornost zaradi objektivnih okoliščin ni več mogoče v celoti izpolniti. Spremembe načrta za okrevanje in odpornost, ki jih je predložila Estonija, se nanašajo na 22 ukrepov.

¹ Glejte dokumenta: ST 12532/21 INIT in ST 12532/21 ADD 1 na <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) Svet je 12. julija 2022 na Estonijo naslovil priporočila v okviru evropskega semestra. Svet je Estoniji zlasti priporočil, naj razširi svoje javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost, tudi z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/241 (v nadaljnjem besedilu: Mehanizem), načrta REPowerEU in drugih sredstev EU. Priporočil ji je tudi, naj okrepi socialno zaščito, med drugim z razširitvijo upravičenosti do denarnih nadomestil za brezposelnost, zlasti na osebe, ki so bile zaposlene za kratka delovna obdobja in v nestandardnih oblikah dela, ter izboljša cenovno dostopnost in kakovost dolgotrajne oskrbe, zlasti z zagotavljanjem njenega trajnostnega financiranja ter vključevanjem zdravstvenih in socialnih storitev. Poleg tega je Svet Estoniji priporočil, naj zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv in diverzificira uvoz fosilnih goriv s pospešenim uvajanjem obnovljivih virov energije, tudi z nadaljnjo poenostavitvijo postopkov pridobivanja dovoljenj, zagotavljanjem zadostne zmogljivosti energetskih povezav in krepitvijo domačega omrežja električne energije, ter izboljša energetska učinkovitost, tudi stavb, da se zmanjša poraba energije. Nadalje ji je priporočil, naj okrepi prizadevanja za izboljšanje trajnostnosti prometnega sistema, tudi z elektrifikacijo železniškega omrežja in ukrepi za spodbujanje trajnostnega in manj onesnažujočega prometa, tudi z obnovo cestnega voznega parka. Komisija po oceni napredka pri izvajanju priporočil za državo iz let 2019, 2020 in 2021 ob predložitvi spremenjenega nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost meni, da je bil dosežen določen napredek v zvezi s priporočilom za okrepitev socialne zaščite. V zvezi s priporočilom za zmanjšanje splošne odvisnosti od fosilnih goriv je bil dosežen omejen napredek.

- (6) Predložitev spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost je sledila postopku posvetovanja, izvedenem v skladu z nacionalnim pravnim okvirom, v katerem so sodelovali lokalni in regionalni organi, socialni partnerji, organizacije civilne družbe, mladinske organizacije in drugi ustrezni deležniki. Povzetek posvetovanj je bil predložen skupaj s spremenjenim nacionalnim načrtom za okrevanje in odpornost. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi.

Posodobitve na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/241

- (7) Estonija je v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost odpravila tri ukrepe, da je upoštevala posodobljen najvišji finančni prispevek. Pojasnila je, da zaradi zmanjšanja najvišjega finančnega prispevka za Estonijo z 969 299 213 EUR¹ na 863 271 631 EUR² ni več mogoče financirati vseh ukrepov prvotnega estonskega načrta za okrevanje in odpornost. Estonija je pojasnila, da bi bilo treba nekatere ukrepe odpraviti zaradi zmanjšanja dodeljenih sredstev ter upoštevanja povečanja stroškov in motenj v dobavni verigi, ki vplivajo na izvajanje navedenih ukrepov.

¹ Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Estonije iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

² Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Estonije v skladu s členom 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

- (8) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost ne vsebuje več nekaterih ukrepov v okviru komponente 5 (Trajnostni promet) in komponente 6 (Zdravstveno varstvo in socialna zaščita). To zadeva ukrep 5.2 (Naložba: Gradnja odseka zahodno usmerjene železniške proge Talin-Rohuküla, ukrep 5.3 (Naložba: Izgradnja multimodalnega skupnega terminala Rail Baltic v Talinu) in ukrep 6.5 (Naložba: Krepitev zmogljivosti za večnamenske medicinske helikopterje). Ukrep 5.2 zajema gradnjo odseka zahodno usmerjene železniške proge Talin-Rohuküla. Ukrep 5.3 zajema gradnjo multimodalnega skupnega terminala Rail Baltic v Talinu, ki je del novega infrastrukturnega projekta za železniški promet, ki je del koridorja Severno morje-Baltik vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T). Ukrep 6.5 vključuje nakup dveh večnamenskih medicinskih helikopterjev, vključno s pomožno opremo, vzdrževanjem in začetnim usposabljanjem osebja, potrebnega za upravljanje helikopterjev, ter gradnjo pristajalnih postaj in pristajališč v centrih za nujno medicinsko pomoč. Opis teh ukrepov ter z njimi povezanih mejnikov in ciljev bi bilo zato treba črtati iz Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021.

Posodobitve na podlagi člena 21 Uredbe (EU) 2021/241

- (9) Spremembe načrta za okrevanje in odpornost, ki jih je Estonija predložila zaradi objektivnih okoliščin, se nanašajo na 19 ukrepov.

- (10) Estonija je pojasnila, da dveh ukrepov ni več mogoče izvesti zaradi posledic ruske agresije proti Ukrajini. Zaradi slednjega je bilo sklenjeno, da se bolnišnici, ki naj bi bila zgrajena v okviru ukrepa 6.2 (Naložba: Ustanovitev zdravstvenega kampusa severne Estonije), doda zaklonišče (v kletni etaži). S takim dodatkom h gradnji bi se poleg stroškov, ki so posledica visoke inflacije in motenj v dobavnih verigah, dodatno povečali stroški, gradbena dela pa bi se podaljšala prek leta 2026. To vključuje tudi odstranitev zdravstvenega kampusa severne Estonije. To zadeva mejnike oziroma cilje z zaporednimi številkami 99 do 105 ukrepa 6.2 (Naložba: Ustanovitev zdravstvenega kampusa severne Estonije). Poleg tega je Estonija pojasnila, da je bilo treba ime mejnika z zaporedno številko 94 ukrepa 6.1 (Reforma: Celovita sprememba organizacije zdravstvenega varstva v Estoniji) v okviru komponente 6 (Zdravstveno varstvo in socialna zaščita) spremeniti, ker z odstranitvijo zdravstvenega kampusa severne Estonije ni bilo več treba spreminjati ustrezne zakonodaje za vključitev kampusa na seznam bolnišnic. Estonija je tudi pojasnila, da vseh elementov mejnika z zaporedno številko 96 istega ukrepa 6.1 (Reforma: Celovita sprememba organizacije zdravstvenega varstva v Estoniji) v okviru komponente 6 (Zdravstveno varstvo in socialna zaščita) ni mogoče doseči v okvirnem roku. Razlog za zamudo je, da je treba dati prednost zakonodajnemu delu in izdaji navodil za medicinske sestre, ki so pomagale beguncem iz Ukrajine, do nje pa je prišlo zgolj pri vzpostavitvi novega sistema povračil za medicinske sestre.

Ta zamuda ne vpliva na spremembe sistema povračil za zdravnike in farmacevte. Zato je bil mejnik z zaporedno številko 96 razdeljen na dva mejnika, vzpostavitev sistema povračil za medicinske sestre pa je bila preložena na drugo četrtoletje leta 2024. Na podlagi tega je Estonija zahtevala spremembo dveh mejnikov ukrepa 6.1 ter odpravo navedenih mejnikov in ciljev iz ukrepa 6.2. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (11) Estonija je pojasnila, da treh ukrepov ni več mogoče doseči po stroških, ocenjenih v prvotnem načrtu za okrevanje in odpornost, ker so visoka inflacija in motnje v dobavnih verigah znatno povečale ocenjene stroške ukrepov. Inflacija je bila v letu 2022 visoka in je avgusta 2022 dosegla najvišjo vrednost, ko se je harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin v primerjavi z avgustom 2021 povečal za 25,2 %. Visoko inflacijo so povzročile predvsem cene energije, ki so se povišale zlasti zaradi ruske agresije proti Ukrajini. Hitro pa so se zvišale tudi druge cene. Na primer, rast cen v gradbenem sektorju se je v letu 2021 znatno povečala, predvsem zaradi motenj v oskrbi z gradbenimi materiali, v prvih četrtoletjih leta 2022 pa se je še pospešila zaradi pomanjkanja gradbenih materialov in delovne sile, povezanega z rusko agresijo proti Ukrajini. Po navedbah Estonije je bilo zaradi tega javno naročilo za nekatere obsežne naložbe, ki so bile vključene v prvotni načrt za okrevanje in odpornost, nemogoče izvesti po cenah, napovedanih v letu 2020.

To zadeva mejnike in cilja z zaporednima številka 74 oziroma 75 ukrepa 4.5 (Naložba: Program za krepitev elektroenergetskega omrežja za povečanje zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in prilagajanje podnebnim spremembam (kot je zaščita pred nevihtami)), mejnike in cilja z zaporednima številka 76 oziroma 77 ukrepa 4.6 (Naložba: Program za spodbujanje proizvodnje energije na industrijskih območjih) ter mejnike in cilja z zaporednima številka 78 oziroma 79 ukrepa 4.7 (Naložba: Pilotni program za shranjevanje energije) v okviru komponente 4 (Energija in energetska učinkovitost). Na podlagi tega je Estonija namesto zmanjšanja ustreznih ciljev v primerjavi s prvotnim načrtom za okrevanje in odpornost te ukrepe ohranila v načrtu za okrevanje in odpornost, tako da je povečane ocenjene stroške pokrila s sredstvi, sproščenimi z odpravo drugih ukrepov, na podlagi člena 21 Uredbe (EU) 2021/241. Opis teh ukrepov ter z njimi povezanih mejnikov in ciljev ostaja nespremenjen.

- (12) Estonija je pojasnila, da enega ukrepa ni več mogoče doseči v času in po stroških, ocenjenih v prvotnem načrtu za okrevanje in odpornost, ker so visoka inflacija in motnje v dobavnih verigah privedle do zamud pri gradbenih delih ter znatno povečale stroške ukrepa. To zadeva cilj z zaporedno številko 91 ukrepa 5.4 (Naložba: Gradnja tramvajske proge v Talinu) v okviru komponente 5 (Trajnostni promet). Na podlagi tega je Estonija zahtevala, da se podaljša rok za izvedbo in da se sredstva, sproščena z odpravo drugih ukrepov na podlagi člena 21 Uredbe (EU) 2021/241, uporabijo za kritje zvišanja cene tega ukrepa. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (13) Estonija je pojasnila, da dva ukrepa nista več izvedljiva zaradi znatnega povečanja stroškov plač in pomanjkanja delovne sile v sektorju informacijske tehnologije. To zadeva cilj z zaporedno številko 6 ukrepa 1.2 (Naložba: Razvoj e-gradnje) in cilja z zaporednima številkami 8 in 9 ukrepa 1.3 (Naložba: Razvoj storitev digitalnih tovornih listov) v okviru komponente 1 (Digitalna preobrazba podjetij). Na podlagi tega je Estonija zahtevala, da se ustrezni cilji teh dveh ukrepov v primerjavi s prvotnim načrtom za okrevanje in odpornost zmanjšajo. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.
- (14) Estonija je pojasnila, da štirje ukrepi niso več izvedljivi, ker so motnje v dobavnih verigah ter nepričakovane težave in zamude pri javnih naročilih in postopkih povzročile zamudo pri izvajanju ukrepov. To zadeva cilj z zaporedno številko 61 ukrepa 3.8 (Naložba: Izgradnja zelo visokozmogljivih širokopasovnih omrežij) v okviru komponente 3 (Digitalna država). Na podlagi tega je Estonija zahtevala, da se rok za doseg tega cilja podaljša. V primeru ene naložbe je Estonija poleg zgoraj navedenih razlogov pojasnila, da mejnika z zaporedno številko 42 ukrepa 2.7 (Naložba: Ustvarjanje priložnosti za uvajanje tehnologij zelenega vodika, ki temeljijo na obnovljivih virih energije) v okviru komponente 2 (Pospešitev prehoda na zeleno gospodarstvo v podjetjih) ni več mogoče doseči do roka, ker mora Estonija preoblikovati svoj razpis za zbiranje predlogov na podlagi končne vsebine spremembe uredbe o splošnih skupinskih izjemah¹, ki je bila odobrena po tem, ko je Estonija pripravila prvotni razpis za zbiranje predlogov.

¹ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

Na podlagi tega je Estonija zahtevala, da se roki za dosego tega mejnika podaljšajo. V primeru ene reforme in ene naložbe je bil poleg zgoraj navedenih razlogov upravni postopek prekinjen zaradi potrebe po hitrem vključevanju ljudi, ki bežijo pred vojno v Ukrajini. To zadeva cilj z zaporedno številko 14 ukrepa 1.4 (Reforma: Reforma znanj in spretnosti za digitalno preobrazbo podjetij) v okviru komponente 1 (Digitalna preobrazba podjetij) in cilj z zaporedno številko 26 ukrepa 2.2 (Naložba: Zelena znanja in spretnosti za podporo zelenemu prehodu podjetij) v okviru komponente 2 (Pospešitev prehoda na zeleno gospodarstvo v podjetjih). Na podlagi tega je Estonija zaprosila, da se rok za dosego teh dveh ciljev podaljša in da se spremeni ime informacijske platforme za registracijo dejavnosti usposabljanja, povezanih z ukrepom 1.4. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (15) Estonija je nadalje zahtevala, da se preostala sredstva, sproščena z odpravo ukrepov na podlagi člena 21 Uredbe (EU) 2021/241, uporabijo za povečanje ambicij dveh ukrepov in da se vključi pet novih ukrepov v spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost. V enem primeru večje ambicije pomenijo višje cilje. To zadeva cilja z zaporednima številkami 35 oziroma 36 ukrepa 2.5 (Naložba: Uporaba z viri gospodarnih zelenih tehnologij) v okviru komponente 2 (Pospešitev prehoda na zeleno gospodarstvo v podjetjih). Na podlagi tega je Estonija zahtevala, da se navedeni cilji povišajo. V drugem primeru večje ambicije pomenijo dodaten cilj. To zadeva cilj z zaporedno številko 69a ukrepa 4.3 (Naložba: Podpora za prenovo malih stanovanjskih stavb) v okviru komponente 4 (Energija in energetska učinkovitost).

Na podlagi tega je Estonija zahtevala, da se cilj teh ukrepov doda v načrt za okrevanje in odpornost. Vključitev petih novih ukrepov zadeva mejnike in cilje z zaporednimi števkami 43a, 43b oziroma 43c ukrepa 2.8 (Naložba: Podpora za naložbe v varnost oskrbe) v okviru komponente 2 (Pospešitev prehoda na zeleno gospodarstvo v podjetjih), mejnike z zaporednimi števkami 80a, 80b in 80c ukrepa 4.8 (Naložba: Spodbujanje razvoja vetrnih elektrarn na morju) v okviru komponente 4 (Energija in energetska učinkovitost), mejnike in cilja z zaporednima števkama 84a oziroma 85a ukrepa 5.2a (Naložba: Večnamensko delovno plovilo) mejnike in cilja z zaporednima števkama 86a oziroma 87a ukrepa 5.3a (Naložba: Gradnja viaduktov pri projektu Rail Baltic) v okviru komponente 5 (Trajnostni promet) ter mejnike in cilja z zaporednima števkama 99a oziroma 100a ukrepa 6.2a (Gradnja centra TERVIKUM) v okviru komponente 6 (Zdravstveno varstvo in socialna zaščita). Na podlagi tega je Estonija zahtevala, da se v načrt za okrevanje in odpornost dodajo mejniki in cilji teh petih ukrepov. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba ustrezno spremeniti.

- (16) Komisija meni, da razlogi, ki jih je navedla Estonija, upravičujejo posodobitev na podlagi člena 18(2) Uredbe (EU) 2021/241 in spremembo na podlagi člena 21(2) navedene uredbe.

Popravek tipkarskih napak

- (17) V besedilu Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021 je bila ugotovljena ena tipkarska napaka, ki vpliva na dva cilja v enem ukrepu. Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo treba spremeniti, da se popravi ta tipkarska napaka, ki ne odraža vsebine načrta za okrevanje in odpornost, predloženega Komisiji 18. junija 2021, kot je bil dogovorjen med Komisijo in Estonijo. Ta tipkarska napaka zadeva cilja z zaporednima številkama 39 in 40 ukrepa 2.6 (Naložba: Zeleni sklad) v okviru komponente 2 (Pospešitev prehoda na zeleno gospodarstvo v podjetjih). Ti popravki ne vplivajo na izvajanje zadevnega ukrepa.

Poglavje REPowerEU na podlagi člena 21c Uredbe (EU) 2021/241

- (18) Poglavje REPowerEU vključuje eno razširjeno reformo in dve novi naložbi. Cilj reforme 8.1 je pospešiti uporabo obnovljivih virov energije. Z reformo, ki se navezuje na reformo 4.4., se bodo zlasti določila primerna območja za uporabo vetrne energije, poenostavil okvir za izdajanje dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov s poudarkom na vetrni energiji in okrepila zmogljivost organov za izdajo dovoljenj. Naložba 8.2 je namenjena povečanju zmogljivosti distribucijskega omrežja za električno energijo za povečanje dostopa obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov do omrežja. Naložba 8.3 ima dva cilja. Prvi je ustvariti potrebne regulativne, organizacijske in finančne pogoje za povečanje proizvodnje in uporabe trajnostnega bioplina in trajnostnega biometana.

Drugi je povečanje nameščene proizvodne zmogljivosti trajnostnega biometana. Prispevek ukrepov REPowerEU k uporabi obnovljivih virov energije bi moral pomagati reševati pomanjkanje oskrbe z energijo in s tem prispevati k zmanjšanju tveganja visokih cen energije. To bi moralo koristiti vsem potrošnikom, vključno z najranljivejšimi. Tudi Estonija je poročala, da za financiranje osredotočenih ukrepov za boj proti energetske revščini uporablja sredstva iz svojega nacionalnega proračuna.

- (19) Komisija je spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ocenila glede na merila za ocenjevanje iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241.

Uravnotežen odziv, ki prispeva k šestim stebrom

- (20) V skladu s členom 19(3), točka (a), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.1, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, v veliki meri (ocena A) predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere ter s tem ustrezno prispeva k vsem šestim stebrom iz člena 3 navedene uredbe ob upoštevanju specifičnih izzivov, s katerimi se sooča zadevna država članica, in dodeljenih finančnih sredstev zadevne države članice.

- (21) Komisija meni, da sprememba načrta za okrevanje in odpornost skupaj s poglavjem REPowerEU vpliva le na oceno prispevka načrta za okrevanje in odpornost k prvemu stebru o zelenem prehodu. Kar zadeva druge stebre, narava in obseg predlaganih sprememb načrta za okrevanje in odpornost ne vplivata na prejšnjo oceno načrta za okrevanje in odpornost, ki v veliki meri predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere, ter na njegov ustrezni prispevek k vsem šestim stebrom iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/241. S spremembo se bodo še naprej krepile zdravstvena, gospodarska, socialna in institucionalna odpornost države, kot je opisano v petem stebru. Zlasti nadomestitev zdravstvenega kampusa severne Estonije s centrom TERVIKUM bo prispevala k povečanju odpornosti in dostopnosti zdravstvenega sistema v Estoniji. Kar zadeva komponento trajnostnega prometa, bodo novi ukrepi, kot sta gradnja viaduktov pri projektu Rail Baltic in večnamensko delovno plovilo, še naprej obravnavali prehod na bolj trajnostni promet v okviru zelenega stebra in izboljšanje prometne povezljivosti v okviru četrtega stebra o socialni in teritorialni koheziji, podobno kot bi k temu prispevali prejšnji ukrepi za izgradnjo multimodalnega skupnega terminala Rail Baltic in izgradnjo zahodno usmerjene železniške proge Talin-Rohuküla.
- (22) Kar zadeva prvi steber, spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost Estonije skupaj s poglavjem REPowerEU vključuje dodatne ukrepe za obravnavanje zelenih izzivov, zlasti v okviru komponente 2 (Prehod na zeleno gospodarstvo v podjetjih), komponente 4 (Energetska učinkovitost), komponente 5 (Trajnostni promet) in komponente 8 (Poglavje REPowerEU).

- (23) Izzivi v zvezi z zelenim prehodom se obravnavajo v okviru nove naložbe 2.8 pod komponento 2, katere cilj je podpreti prehod industrijskih podjetij z energije iz fosilnih virov na alternativne vire energije. Upravičeni alternativni viri oskrbe z energijo so veter, sončna energija, trajnostni bioplin in geotermalna energija, elektrifikacija in priključitev na učinkovite sisteme daljinskega ogrevanja. Prehod na alternativna goriva bo pozitivno vplival na blažitev podnebnih sprememb, energetska varnost in cenovno dostopnost.
- (24) Pomemben ukrep je namenjen spodbujanju razvoja vetrnih elektrarn na morju v okviru komponente 4, ki prispeva k razvoju obnovljivih virov energije ter s tem povečuje delež energije iz obnovljivih virov v estonski mešanici energetskih virov. Gradnja novih obratov za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov bo pripomogla k prehodu na podnebno nevtrarno proizvodnjo energije in zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv.
- (25) Novi ukrepi za trajnostni promet v okviru komponente 5 prispevajo k razvoju okolju prijaznejših načinov prevoza in povečanju deleža podnebju prijaznih načinov prevoza, zlasti s pomočjo železniškega in pomorskega prometa. Gradnja petih viaduktov v okviru projekta Rail Baltic bo prispevala k razvoju nove elektrificirane železniške povezave, medtem ko bo novo nizkoemisijsko večnamensko plovilo med drugim prispevalo k zaščiti biotske raznovrstnosti. Te naložbe bodo Estoniji pomagale spodbuditi prehod na podnebju prijaznejše načine prevoza in prispevati k dolgoročnemu zmanjšanju emisij v prometnem sektorju.

- (26) Ukrepi iz poglavja REPowerEU prispevajo k doseganju podnebne cilja Unije za leto 2030 in cilja podnebne nevtralnosti EU do leta 2050, saj so namenjeni spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Natančneje, Estonija namerava v okviru komponente 8 sprejeti ukrepe, ki bodo olajšali uvajanje obnovljivih virov energije, povečali dostop proizvodnje energije iz obnovljivih virov do distribucijskega omrežja za električno energijo ter povečali proizvodnjo in uporabo trajnostnega biometana. Štirje od petih novih ukrepov v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost in vsi trije ukrepi iz poglavja REPowerEU naj bi znatno prispevali k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, oziroma obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo.

Obravnava vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v priporočilih za državo

- (27) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.2, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, prispeval k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela izzivov (ocena A), opredeljenih v zadevnih priporočilih za državo, vključno z njihovimi fiskalnimi vidiki, naslovljenih na Estonijo, ali izzivov, opredeljenih v drugih ustreznih dokumentih, ki jih je Komisija uradno sprejela v okviru evropskega semestra. Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost upošteva zlasti priporočila za državo iz leta 2022, povezana z energijo.

- (28) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen sklop reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in prispevajo k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v priporočilih za državo, ki jih je Svet naslovil na Estonijo v okviru evropskega semestra leta 2022. Poleg tega je Svet zlasti glede energije priporočil, naj se zmanjša splošna odvisnost od fosilnih goriv in diverzificira uvoz fosilnih goriv s pospešenim uvajanjem obnovljivih virov energije, tudi z nadaljnjo poenostavitvijo postopkov pridobivanja dovoljenj, zagotavljanjem zadostne zmogljivosti energetskih povezav in krepitvijo domačega omrežja električne energije, Cilj novih naložb in reform je povečati energetska varnost, olajšati uporabo vetrne energije na morju, povečati zmogljivost distribucijskega omrežja, poenostaviti postopke za izdajo dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov ter spodbuditi proizvodnjo in uporabo trajnostnega biometana. Zato bi morali ukrepi prispevati k zmanjšanju splošne odvisnosti od fosilnih goriv s pospeševanjem uvajanja obnovljivih virov energije, kot je bilo Estoniji priporočeno leta 2022. Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost je povečal tudi ambicije za doseganje višjih ciljev glede vlaganja v prenovo malih stanovanjskih stavb in uvajanja z viri gospodarnih zelenih tehnologij v skladu s priporočili za državo iz leta 2022. Estonija obravnava tudi izzive v zvezi z diverzifikacijo uvoza fosilnih goriv in zagotavljanjem zadostne zmogljivosti energetskih povezav brez sredstev iz načrta za okrevanje in odpornost. Kar zadeva diverzifikacijo uvoza fosilnih goriv, so prizadevanja Estoniji omogočila, da preneha kupovati ruski plin, na primer s sodelovanjem s Finsko pri namestitvi plavajoče enote za skladiščenje plina in njegovo ponovno uplinjanje.

Kar zadeva povezovalne zmogljivosti, si Estonija še naprej prizadeva za sinhronizacijo svojega elektroenergetskega omrežja z elektroenergetskim omrežjem EU. Trajnostnost prometnega sistema se bo izboljšala z naložbami v viadukte v okviru projekta Baltic Rail in večnamensko plovilo v skladu s priporočilom za državo iz leta 2022 v zvezi z nizkoemisijским prometom. Izgradnja centra TERVIKUM (novega zdravstvenega centra v Viljandiju) bo spodbujala zagotavljanje zdravstvenih in socialnih storitev na celosten način. To bo pomagalo pri izpolnjevanju priporočil za državo o izboljšanju zagotavljanja zdravstvenih in socialnih storitev na celosten način.

- (29) Načrt za okrevanje in odpornost zagotavlja podlago za nadaljnje reforme v sektorjih socialnih in zdravstvenih storitev, da bi odpravili pomanjkanje delovne sile v zdravstvu, izboljšali kakovost in dostop do dolgotrajne oskrbe za vse osebe, ki potrebujejo oskrbo, razširili kritje nadomestil za brezposelnost in zmanjšali razliko v plačah med spoloma, zlasti s povečanjem preglednosti plač. Ukrepi za obravnavanje razogljičenja gospodarstva, ki so vključeni v načrt za okrevanje in odpornost, so večinoma povezani z naložbami. Kar zadeva reforme, se pričakuje, da bodo v nacionalnem razvojnem načrtu za energetski sektor konkretni ukrepi za postopno opuščanje oljnega skrilavca določeni šele konec leta 2025.

- (30) Za priporočila v zvezi z zagotavljanjem, da je rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov v skladu s splošno nevtralno naravnostjo politike, ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za zvišanje cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine, se šteje, da ne spadajo v področje uporabe estonskega načrta za okrevanje in odpornost, ne glede na to, da naj bi Estonija v letu 2023 še naprej uporabljala nepovratno podporo iz mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb v podporo okrevanju.

Načelo, da se ne škoduje bistveno

- (31) V skladu s členom 19(3), točka (d), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.4, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, zagotovil, da noben ukrep za izvajanje reform in naložbenih projektov, vključenih v ta načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem (ocena A) v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta¹ (načelo, da se ne škoduje bistveno).

¹ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

- (32) V spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost je ocenjeno spoštovanje načela „da se ne škoduje bistveno“ z uporabo metodologije iz tehničnih smernic iz Obvestila Komisije z naslovom „Tehnične smernice za uporabo načela „da se ne škoduje bistveno“ v skladu z uredbo o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost“¹. Ocena je opravljena sistematično za vsako spremenjeno reformo in naložbo z uporabo dvostopenjskega pristopa. V oceni je bilo sklenjeno, da za vse spremenjene ukrepe bodisi ni tveganja za bistveno škodovanje bodisi se je, kadar je bilo ugotovljeno tveganje, izvedla podrobnejša ocena, ki dokazuje, da se ne škoduje bistveno. Estonija je poročala o podrobni oceni novih ukrepov, vključno s tistimi iz poglavja REPowerEU. Za nobenega od ukrepov iz poglavja REPowerEU ni bilo potrebno odstopanje od načela, da se ne škoduje bistveno. Kadar je potrebno, so zahteve ocene spoštovanja načela „da se ne škoduje bistveno“ vključene v zasnovo ukrepa in opredeljene v mejniku ali cilju tega ukrepa. Na podlagi predloženih informacij je mogoče sklepati, da noben ukrep ne škoduje bistveno okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852.

Prispevek k ciljem REPowerEU

- (33) V skladu s členom 19(3), točka (da), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.12, k navedeni uredbi se pričakuje, da bo poglavje REPowerEU v veliki meri (ocena A) učinkovito prispevalo k energetske varnosti, diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, povečanju uporabe energije iz obnovljivih virov in energetske učinkovitosti, povečanju zmogljivosti za shranjevanje energije ali potrebnemu zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv pred letom 2030.

¹ UL C 58, 18.2.2021, str. 1.

- (34) Izvajanje ukrepov, vključenih v poglavje REPowerEU, bo po pričakovanjih prispevalo zlasti k podpiranju ciljev iz člena 21c(3), točki (b) in (e) Uredbe (EU) 2021/241. Reforma izdajanja dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov in ukrep za trajnostni biometan prispevata k cilju 21c(3), točka (b) navedene uredbe, tj. diverzifikaciji oskrbe z energijo v Uniji s povečanjem deleža energije iz obnovljivih virov in pospešitvijo njenega uvajanja ter povečanjem proizvodnje in uporabe trajnostnega biometana. Naložba v elektroenergetsko omrežje obravnava cilj 21c(3), točka (e) navedene uredbe, tj. nujno zmanjšanje odvisnosti od fosilnih goriv pred letom 2030 z izboljšanjem notranjega prenosa in odpravo ozkih grl pri distribuciji ter pospeševanjem vključevanja obnovljivih virov energije.
- (35) Ukrepi REPowerEU so skladni z estonskim okvirom politike za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in povečanje deleža obnovljivih virov energije. Podpirajo tudi ukrepe iz prvotnega načrta za okrevanje in odpornost v zvezi s shranjevanjem energije, izboljšanjem elektroenergetskega omrežja in spodbujanjem uporabe energije iz obnovljivih virov na industrijskih območjih, saj bodo sčasoma privedli do povečanja deleža energije iz obnovljivih virov.
- (36) Ukrepi REPowerEU so zato močno osredotočeni na uvajanje obnovljivih virov energije in njihovo vključevanje v elektroenergetsko omrežje, kar bo Estoniji omogočilo, da poveča delež domačih virov energije v svoji mešanici energetskega virov. To bo zmanjšalo potrebo po uvozu goriva in s tem povečalo zanesljivost oskrbe države z energijo.

Ukrepi s čezmejno ali večdržavno razsežnostjo ali učinkom

- (37) V skladu s členom 19(3), točka (db), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.13, k navedeni uredbi se pričakuje, da bodo imeli ukrepi, vključeni v poglavje REPowerEU, v veliki meri (ocena A) čezmejno ali večdržavno razsežnost ali učinek. Vsi trije ukrepi iz poglavja REPowerEU, torej 100 % ocenjenih stroškov, imajo v smislu spremenjene Uredbe (EU) 2021/241 meddržavno ali večdržavno razsežnost ali učinek. Ukrepi iz poglavja REPowerEU bodo neposredno prispevali k proizvodnji in vključevanju obnovljivih virov energije v omrežje. Posledično bodo prispevali k zmanjšanju odvisnosti od fosilnih goriv in k zmanjšanju povpraševanja po energiji, zato se zanje šteje, da imajo pozitiven čezmejni učinek, kot je določeno v napotkih Komisije v zvezi z REPowerEU.

Prispevek k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo

- (38) V skladu s členom 19(3), točka (e), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.5, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, s katerimi se podpirajo podnebni cilji, je namenjen znesek, ki predstavlja 59,4 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt za okrevanje in odpornost ter 77,6 % skupnih ocenjenih stroškov ukrepov v poglavju REPowerEU, izračunanih v skladu z metodologijo iz Priloge VI k Uredbi (EU) 2021/241. V skladu s členom 17 te uredbe je spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, skladen z informacijami iz nacionalnega energetskega in podnebnega načrta za obdobje 2021–2030.

- (39) Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost poleg ukrepov v komponentah prehoda na zeleno gospodarstvo v podjetjih, energije in energetske učinkovitosti ter trajnostnega prometa, vključenih v prvotni estonski načrt za okrevanje in odpornost, razširja ukrepe za energetske učinkovitost, shranjevanje energije in krepitev elektroenergetskega omrežja. Estonija z novimi ukrepi večjo pozornost namenja odpravljanju ovir za uvajanje vetrne energije in spodbuja podjetja k večji uporabi obnovljivih virov energije. Vključitev naložbe v večnamensko plovilo za nadzor onesnaževanja tudi daje prednost biotski raznovrstnosti, ki v prvotnem načrtu za okrevanje in odpornost ni bila izrecno zajeta.
- (40) Kar zadeva prispevek ukrepov iz poglavja REPowerEU v estonskem načrtu za okrevanje in odpornost k doseganju ciljev za obdobje 2030 in cilju podnebne nevtralnosti EU do leta 2050, so na eni strani namenjeni spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov na splošno, na drugi pa razvoju proizvodnje trajnostnega bioplina in trajnostnega biometana iz lokalnih virov. Natančneje, Estonija v okviru komponente 8 predvideva ukrepe, ki bodo olajšali uvajanje obnovljivih virov energije, povečali dostop proizvodnje energije iz obnovljivih virov do distribucijskega omrežja za električno energijo ter povečali proizvodnjo in uporabo trajnostnega biometana v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta¹.

¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82.).

- (41) Ti ukrepi bodo imeli trajen učinek, saj bodo pospešili postopno opuščanje fosilnih goriv v Estoniji v smeri trajnega sistema energije iz obnovljivih virov. Znatno bodo zmanjšali intenzivnost emisij toplogrednih plinov energije, ki se uporablja v Estoniji, s čimer bodo prispevali k doseganju ciljev za obdobje 2030 in cilja podnebne nevtralnosti Unije do leta 2050.
- (42) Glede na zmanjšan najvišji finančni prispevek estonskega načrta za okrevanje in odpornost ter vključitev novih ukrepov, ki spodbujajo zeleni prehod, se je podnebni prispevek načrta za okrevanje in odpornost povečal z 41,5 % na 59,4 %.

Prispevek k digitalnemu prehodu

- (43) V skladu s členom 19(3), točka (f), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.6, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri prispevajo k digitalnemu prehodu ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo digitalne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 24,1 % skupnih dodeljenih sredstev za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, izračunanih po metodologiji iz Priloge VII k Uredbi (EU) 2021/241.
- (44) Pozitivna ocena prispevka k digitalnemu prehodu iz Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021 ostaja veljavna. Spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost vključuje manjše spremembe štirih ukrepov v zvezi z digitalnim prehodom in ne vključuje novih ukrepov, ki prispevajo k digitalnemu prehodu.

- (45) Glede na zmanjšan najvišji finančni prispevek estonskega načrta za okrevanje in odpornost se je digitalni prispevek načrta za okrevanje in odpornost, brez poglavja REPowerEU v skladu s členom 21c(5), povečal z 21,5 % na 24,1 %.

Spremljanje in izvajanje

- (46) V skladu s členom 19(3), točka (h), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.8, k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, za zagotovitev učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki, ustrezne (ocena A).
- (47) Narava in obseg predlaganih sprememb estonskega načrta za okrevanje in odpornost ne vplivata na prejšnjo oceno učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost. Mejniki in cilji, ki spremljajo spremenjene ukrepe, vključno s tistimi iz poglavja REPowerEU, so jasni in realistični, predlagani kazalniki za te mejnike in cilje pa so ustrezni, sprejemljivi in zanesljivi.

Izračun stroškov

- (48) V skladu s členom 19(3), točka (i), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.9, k navedeni uredbi je utemeljitev v spremenjenem načrtu za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

- (49) Glede na predložene informacije presoja ocen stroškov za nove naložbe in ukrepe REPowerEU kaže, da je večina stroškov razumnih in verjetnih, čeprav so iz dokazil razvidne različne stopnje podrobnosti in temeljitosti izračunov. V nekaterih primerih so bile podrobnosti o metodologiji in predpostavkah, uporabljenih za pripravo ocen stroškov, omejene, deloma zaradi novosti ukrepov, ali manj jasne, zato ocena A po tem merilu za ocenjevanje ni bila mogoča. Poleg tega so bile spremembe ocen stroškov za spremenjene ukrepe upravičene in sorazmerne, zato te ocene stroškov ostajajo razumne in verjetne v primerjavi s prvotnim načrtom za okrevanje in odpornost. In končno, ocenjeni skupni stroški spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost so v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in sorazmerni s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

Skladnost načrta za okrevanje in odpornost

- (50) V skladu s členom 19(3), točka (k), Uredbe (EU) 2021/241 in Prilogo V, merilo 2.11, k navedeni uredbi spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, vključuje v srednji meri (ocena B) ukrepe za izvajanje reform in javnih naložbenih projektov, ki predstavljajo usklajeno delovanje.

- (51) Spremembe načrta za okrevanje in odpornost kažejo skladnost znotraj vsake komponente ter tematske medsebojne povezave in sinergije med različnimi komponentami, zlasti tistimi, ki so povezane z zelenim prehodom in na novo dodanim poglavjem REPowerEU. Ukrepi iz poglavja REPowerEU so dodatno izboljšali skladnost, saj so podprli ukrepe v prvotnem načrtu za okrevanje in odpornost v zvezi s shranjevanjem energije, izboljšanjem elektroenergetskega omrežja in spodbujanjem uporabe energije iz obnovljivih virov na industrijskih območjih. Zlasti ukrepi REPowerEU zajemajo reformo in naložbe, katerih cilj je povečati proizvodnjo in vključevanje obnovljivih virov energije. Znatno je bil glede na prvotni načrt za okrevanje in odpornost razširjen tudi ukrep za podporo energetske učinkovitim prenovam v zasebnih stanovanjih. Nove naložbe za spodbujanje razvoja vetrnih elektrarn na morju so tesno povezane z obstoječimi ukrepi za povečanje deleža energije iz obnovljivih virov in bi morale privedi do odprave omejitev višine vetrnih turbin v Riškem zalivu in na treh otokih, s čimer bi se sprostil potencial estonskih vetrnih elektrarn na morju. Nova naložba v zdravstveno infrastrukturo zagotavlja, da je še vedno zagotovljen boljši dostop do zdravstvenega varstva, kot je predvideno v prvotnem načrtu za okrevanje in odpornost. Hkrati pa nekatere omejitve, povezane s skladnostjo prvotnega načrta, niso bile obravnavane. Spremenjeni načrt na splošno ostaja intenzivnejši pri naložbah kot pri reformah, socialna razsežnost načrta pa ni bila okrepljena. Konkretni ukrepi za postopno odpravo naftnega skrilavca niso vključeni v načrt za okrevanje in odpornost in pričakuje se, da bodo določeni šele v nacionalnem razvojnem načrtu energetskega sektorja konec leta 2025, širše reforme, kot je okoljski davek, pa niso bile dodane.

Druga merila za ocenjevanje

- (52) Komisija meni, da spremembe, ki jih je predložila Estonija, ne vplivajo na pozitivno oceno načrta za okrevanje in odpornost iz Izvedbenega sklepa Sveta z dne 29. oktobra 2021 v zvezi z njegovo ustreznostjo, uspešnostjo, učinkovitostjo in skladnostjo glede na merila za ocenjevanje iz člena 19(3), točke (c), (g) in (j).

Postopek posvetovanja

- (53) Med pripravo spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je Estonija prejela podporo v okviru Uredbe (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta¹ (projekt z naslovom „Podpora načrtu REPowerEU“). Postopek priprave poročila, ki je prispevalo k zasnovi ukrepov v okviru poglavja REPowerEU, je bil vključujoč in v njem so sodelovali tudi deležniki.
- (54) Pri izvajanju spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, se o sprejetju zadevnih izvedbenih aktov za vsak ukrep posvetuje z deležniki, na letnem dogodku o izvajanju estonskega načrta za okrevanje in odpornost pa se jih redno obvešča o napredku pri izvajanju načrta za okrevanje in odpornost v Estoniji. Za zagotovitev, da bodo ustrezni akterji prevzeli odgovornost, je ključnega pomena, da v celotnem obdobju izvajanja naložb in reform iz spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, sodelujejo vsi zadevni lokalni organi in deležniki, vključno s socialnimi partnerji.

¹ Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1).

Pozitivna ocena

- (55) Potem ko je Komisija pozitivno ocenila spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, z ugotovitvijo, da načrt za okrevanje in odpornost zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz Uredbe (EU) 2021/241, bi bilo treba v skladu s členom 20(2) in Prilogo V navedene uredbe v tem sklepu določiti reforme in naložbene projekte, potrebne za izvajanje spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, ustrezne mejnike, cilje in kazalnike ter znesek, ki ga Unija da na voljo v obliki nepovratne finančne podpore za izvajanje spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU.

Finančni prispevek

- (56) Ocenjeni skupni stroški spremenjenega estonskega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, znašajo 953 330 000 EUR. Ker je znesek ocenjenih skupnih stroškov spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, višji od posodobljenega najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za Estonijo, bi moral biti finančni prispevek, izračunan v skladu s členom 11, dodeljen Estoniji, vključno s poglavjem REPowerEU, enak skupnemu znesku finančnega prispevka, ki je na voljo za spremenjeni načrt za okrevanje in odpornost Estonije, vključno s poglavjem REPowerEU. Ta znesek je 953 184 800 EUR.

- (57) Na podlagi člena 21a(5) Uredbe (EU) 2021/241 je Estonija 28. februarja 2023 predložila zahtevek za dodelitev prejemkov iz člena 21a(1) navedene uredbe, ki se porazdelijo med države članice na podlagi kazalnikov, določenih v metodologiji iz Priloge IVa k Uredbi (EU) 2021/241. Ocenjeni skupni stroški ukrepov iz člena 21c(3), točke (b) do (f) Uredbe (EU) 2021/241, vključeni v poglavje REPowerEU, znašajo 90 040 000 EUR. Ker je ta znesek višji od deleža dodeljenih sredstev, ki je na voljo Estoniji, bi morala biti dodatna nepovratna finančna podpora, ki je na voljo Estoniji, enaka deležu dodeljenih sredstev. Ta znesek je 83 297 553 EUR.
- (58) Poleg tega je Estonija 28. februarja 2023 v skladu s členom 4a Uredbe (EU) 2021/1755 Evropskega parlamenta in Sveta¹ predložila utemeljeno zahtevo za prerazporeditev vseh okvirnih dodelitev iz sredstev rezerve za prilagoditev na brexit višini 6 615 616 EUR v Mehanizem. Ta znesek bi bilo treba dati na voljo za podporo reformam in naložbam iz poglavja REPowerEU kot dodatno nepovratno finančno podporo.
- (59) Skupni finančni prispevek, na voljo Estoniji, bi moral znašati 953 184 800 EUR.

¹ Uredba (EU) 2021/1755 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2021 o vzpostavitvi rezerve za prilagoditev na brexit (UL L 357, 8.10.2021, str. 1).

Predhodno financiranje REPowerEU

- (60) Estonija je zaprosila za naslednja sredstva za izvajanje poglavja REPowerEU: prerazporeditev 6 615 616 EUR iz okvirnih dodelitev iz sredstev rezerve za prilagoditev na brexit in 83 297 553 EUR iz prihodkov iz sistema trgovanja z emisijami na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹.
- (61) Za te zneske je Estonija na podlagi člena 21d Uredbe (EU) 2021/241 9. marca 2023 zaprosila za predhodno financiranje v višini 20 % zahtevanega financiranja. Ob upoštevanju razpoložljivosti sredstev bi se moralo to predhodno financiranje Estoniji izplačati pod pogojem, da začne veljati sporazum, ki naj bi bil sklenjen med Komisijo in Estonijo na podlagi člena 23(1) Uredbe (EU) 2021/241, in v skladu z navedenim sporazumom.
- (62) Izvedbeni sklep Sveta z dne 29. oktobra 2021 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti. Zaradi jasnosti bi bilo treba Prilogo k navedenemu izvedbenemu sklepu v celoti nadomestiti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

¹ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

Člen 1

Izvedbeni sklep Sveta (EU) z dne 29. oktobra 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Estonijo se spremeni:

- (1) člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 1

Odobritev ocene načrta za okrevanje in odpornost

Ocena spremenjenega načrta za okrevanje in odpornost Estonije na podlagi meril iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241 se odobri. Reforme in naložbeni projekti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ureditve in časovni raspored za spremljanje in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno z ustreznimi mejniki in cilji, zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev ter ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do zadevnih osnovnih podatkov so določeni v Prilogi k temu sklepu.“;

(2) v členu 2 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Unija da Estoniji na voljo finančni prispevek v obliki nepovratne podpore v višini 953 184 800 EUR*. Ta prispevek vključuje:

1. znesek v višini 759 545 893 EUR, ki se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022;
 2. znesek v višini 103 725 738 EUR, ki se da na voljo za pravno obveznost od 1. januarja 2023 do 31. decembra 2023;
 3. znesek v višini 83 297 553** EUR v skladu s členom 21a(6) Uredbe (EU) 2021/241 izključno za ukrepe iz člena 21c navedene uredbe, razen ukrepov iz člena 21c(3), točka (a);
 4. znesek v višini 6 615 616 EUR, prerazporejen iz rezerve za prilagoditev na brexit v Mehanizem.
2. Komisija da Estoniji finančni prispevek Unije na voljo v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 126 008 898 EUR se da na voljo kot predhodno financiranje v skladu s členom 13 Uredbe (EU) 2021/241.

Znesek v višini 17 982 634 EUR se da na voljo kot predhodno financiranje v skladu s členom 21d Uredbe (EU) 2021/241. Komisija lahko navedeno predhodno financiranje izplača z do dvema plačiloma.

Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.

* Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Estonije iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, izračunanega v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

** Ta znesek ustreza dodeljenim finančnim sredstvom po odbitku sorazmernega deleža odhodkov Estonije iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241. “;

(3) Priloga se nadomesti z besedilom iz Priloge k temu sklepu.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Republiko Estonijo.

V Bruslju,

Za Svet

predsednik/predsednica